

MdV

Vandaag debatteren we bepaald niet voor het eerst over de voortgang van de formatie. De verkiezingen zijn alweer drie en een halve maand geleden.

Formaties zijn wel eens gemakkelijker verlopen.

Het wordt tijd dat inhoudelijke onderhandelingen beginnen. Want Nederland heeft recht op een kabinet dat een antwoord geeft op de zorgen van de Nederlanders.

Zorgen over

de dreiging van radicalisering en terreur.

Zorgen over immigratie en integratie.

Het verlies van zekerheid en bescherming op de arbeidsmarkt in tijden van globalisering.

Over De toekomst van de zorg

En over het behoud van onze waarden en identiteit in een veranderende wereld.

Na de verkiezingen heb ik namens het CDA gezegd dat onze voorkeur uitging naar een stabiele meerderheidscoalitie van maximaal vier partijen. Daar te komen bleek gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Deze formatie heeft een proces opgeleverd dat we nog wel wel moeten doordenken.

Het leek soms wel alsof niet het vormen van een coalitie, maar het schadevrij naar de zijlijn manoeuvreren het hoogste doel van partijen is.

Oppositie als veilige haven in turbulente tijden. De verkiezingen zijn net geweest, maar het lijkt wel alsof de volgende verkiezingscampagne al is begonnen.

Op 14 juni las ik de rubriek 'De Speld' in de Volkskrant. Altijd leuk. Maar ditmaal zat de humor beangstigend dicht bij de waarheid.

Want dit stond er:

'Na tachtig dagen onderhandelen is de politiek er uit: alle dertien partijen van de Tweede Kamer gaan in de oppositie. Vandaag presenteerde formateur Herman Tjeenk Willink een oppositie-akkoord. Het oppositie-akkoord bevat een aantal opvallende onderdelen. Zo is afgesproken om het níét eens te worden over klimaat en migratie. De partijen beloven daarnaast om elkaar hard aan te vallen, in de Tweede Kamer en in de media.'

Iedereen de oppositie in. Het is een persiflage.

Maar het is wel zorgelijk dat van alle combinaties, na meer dan had honderd dagen nog maar één optie is.

Eén met een meerderheid van 1 zetel in beide kamers.

Tegelijkertijd heb ik respect voor het lef van met name de ChristenUnie om, na alles wat zich eerder in deze formatie afspeelde, wél de sprong te wagen. En het siert D66 dat het over de eerdere bezwaren heen is gestapt. Het CDA is buitengewoon gemotiveerd om deze onderhandelingen tot een succes te maken.

Dat VVD, CDA, D66 en ChristenUnie bij elkaar zijn gekomen is te danken aan informateur Herman Tjeenk Willink. Ik zeg het zonder reserve. Het is zijn rustige consequente stap voor stap benadering die tot dit resultaat leidde. Het had echt ook heel anders kunnen gaan. Herman Tjeenk Willink zwaait nu af. Het CDA dankt hem, en ik dank hem persoonlijk. En de hele Kamer, mogelijke coalitie of potentiële oppositie, is hem veel dank verschuldigd.

De informateur heeft afgelopen maandag de partijen uitgenodigd die niet aan de coalitiebesprekingen mee gaan doen. Het is nieuw om ook bij hen prioriteiten te inventariseren. Er zit een wederzijdse opdracht in. Voor de coalitie, om de smalle meerderheidsbasis waar mogelijk te verbreden. Maar ook voor de oppositie, om waar mogelijk mee te bouwen aan de toekomst van ons land.

De onderhandelingen die nu gaan starten worden voor het CDA geen snelheidswedstrijd. Het formatieproces begint opnieuw en het gaat om de zorgvuldigheid. Het CDA steunt het voorstel van de VVD om Gerrit Zalm te vragen als informateur het vervolg op zich te nemen.